

Pasiyentlərin identifikasiyası: təhlükəsizliyin əsas aspekti.

Pasiyentlərin identifikasiya səhvləri tibb müəssisələrində pasiyentlərin təhlükəsizliyinin ən ciddi risk amillərindən birini təşkil edir. Bu gün tibbi personal tərəfindən pasiyentlərin identifikasiyası hələ də əsasən əl ilə həyata keçirilir. İnsan amili dərmanların paylanması, cərrahi müdaxilələr, qan köçürmələri və digər tibbi prosedurlar kimi həyat üçün vacib olan manipulyasiyalar zamanı pasiyentə zərər verə biləcək səhvlərin mümkünlüyü ilə qaçılmaz olaraq əlaqəlidir. Belə səhvlər, həmçinin ciddi iqtisadi fəsadlara malikdir.

Tibbi personal pasiyentin məlumatlarının və müvafiq dərmanların və onların pasiyent tərəfindən qəbuluna qədər müalicənin tutuşdurulmasına görə bilavasitə məsuliyyət daşıyır. Lakin, onların işi çətindir, resursları isə məhduddur. Yüksək yüklənmə və stres səviyyəsi ilə birlikdə sistemin və hərəkət protokollarının qeyri-mükəmməlliyi tibbi personal tərəfindən səhvlərin törədilməsinə və ya onların qarşısının alınmasının əldən qaçırılmış imkanına gətirib çıxara bilər. Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının məlumatına görə, "pasiyentin qeyri - düzgün identifikasiyası çoxlu sayda səhvlərə səbəb olur". Belə vəziyyətin nəticəsi olaraq səhiyyə müəssisələrinin akkreditasiyası üzrə Birləşmiş komissiya (JCHAO) hələ 2003-cü ildə pasiyentlərin təhlükəsizliyinin təmin edilməsi vəzifələrindən biri kimi, onların identifikasiyasının dəqiqliyinin yaxşılaşdırıldığını qeyd etmişdi və bu amil hələ də akkreditasiya üçün tələblərdən biri olaraq qalır.

Pasiyentlərin dəqiq identifikasiyasının təmin edilməsi: pasiyentlərin təhlükəsizliyi və xərclərin azaldılması.

Pasiyentlərin təhlükəsizliyinin təmin edilməsinin istənilən effektiv strategiyasının əsasını təşkil edən komponentlərdən biri onların məlumatlarının dəqiq identifikasiyasıdır. Hər bir pasiyentin müvafiq qulluq almasının təmin edilməsi üçün müalicənin hər mərhələsində pasiyentin tibbi personal tərəfindən dəqiq identifikasiya edilməsi imkanı olmalıdır. Tibb müəssisəsində işin təşkili, insan amilinin təsiri altında səhvlərin mümkün olmaması və ya ən azından yol verilməsinin son dərəcə çox çətin olması tərzdə qurulmalıdır. Prosesin hər bir iştirakçısının hərəkətləri avtomatik olaraq müxtəlif yoxlama səviyyələri vasitəsilə nəzərə alınmalıdır. Pasiyentlərin ştrixkodlarla olan identifikasiya qolbağları vasitəsilə avtomatik identifikasiyası, nəinki pasiyentlərin təhlükəsizlik səviyyəsini kəskin şəkildə artırır, o cümlədən dərmanların hazırlanmasının və paylaşdırılmasının qarşısını ala bilən səhvləri, qanköçürmə zamanı səhvləri, cərrahi müdaxilələr zamanı lokalizasiya səhvlərini və s.azaltmaqla, həm də iş prosesinin təşkilini yaxşılaşdırır.

Tibb müəssisəsinin iş prosesinə inteqrasiya edilmiş, "AİDC – Automatic Identification and Data Capture", Avtomatik identifikasiya və məlumatların toplanması sistemi kağız xəritələrin

ciddi maneə "AİDC" sistemlərinin işinə dair tətbiq olunan qlobal standartların, o cümlədən pasiyentlərin və məlumat daşıyıcılarının identifikasiya açarlarının olmamasıdır. Tibb müəssisələrində identifikasiya nömrələrinin verilməsi və məlumat daşıyıcılarında informasiyanın təqdim edilməsi üzrə müxtəlif prosedurlar da daxil olmaqla, pasiyentlərin identifikasiya edilməsinin müxtəlif üsulları tətbiq olunur. Hətta bir tibb müəssisəsi daxilində müxtəlif şöbələr arasında dəyişən müxtəlif identifikasiya üsulları istifadə edilə bilər. Proqram təminatının tədarükçüləri, fəaliyyətin məhsuldarlığını həqiqətən yaxşılaşdıracaq diqqətin xüsusiyyətlərin və funksiyaların işlənilməsinə yetirilməsi əvəzinə, sistemlərin identifikasiyanın müxtəlif tələblərinə uyğunlaşdırılması üçün vaxt və resurslar sərf etməli olurlar. Xəstəliyin elektron tarxçələri sistemi ilə inteqrasiyası zamanı vəziyyət daha da kəskinləşir və mürəkkəbləşir. İdentifikasiyanın müxtəlif üsulları bir klinikanın müxtəlif şöbələrində işləyən və ya başqa xəstəxanaya keçən zaman tibb işçilərinin tam olaraq başa düşməmələrinə və fikir ayrılıqlarına səbəb ola bilər. Qlobal standartlaşdırmanın olmaması, həmçinin pasiyentin identifikasiya nömrəsinin unikallığını təhlükə altında qoya bilər. Əgər müxtəlif xəstəxanalar eyni sistemdən istifadə edirlərsə, müxtəlif pasiyentlərə eyni identifikasiya nömrəsi verilə bilər. Belə hallar, pasiyentin başqa tibb müəssisəsinə köçürülməsi və ya regional nəzarət laboratoriyasına müraciət etməsi zamanı ciddi fəsadlara gətirib çıxarmaqla, artıq baş vermişdi. Bir tibb müəssisəsinin daxilində müstəqil birləşmələrin olması və/və ya regional səviyyədə işləməsi kifayət qədər olmayan qarşılıqlı əlaqə ilə bir-birinə bağlıdır. Nəticədə, bütün səhiyyə sahəsi boyunca xərclər artır. Əgər bütün tərəfdaşlar identifikasiya standartlarının vahid qlobal sistemində söykənilərə, qarşılıqlı əlaqələrin dəstəklənməsi daha asan olur.

Niyə GS1 Standartlarını seçməlisiniz?

Standartlar təşkilatlar daxilində və arasında və daxilində qarşılıqlı əlaqələri sadələşdirməklə və İT sistemlərinin qarşılıqlı əlaqələrinin əsasını qoymaqla gündəlik biznes - proeslərdə son dərəcə vacib rol oynayırlar. GS1 standartları, bütün tərəfdaşlar (daxili və xarici) arasında identifikasiya

Azerbaijan

məlumatlarının məhsuldar mübadiləsini təmin edir və bir çox sahələrin qarşılıqlı əlaqəsini və struktur cəhətdən təşkilini təmin edən əsas qaydalar qismində çıxış edirlər. Beləliklə, standartlar təşkilatlara məlumatın necə əldə olunması haqda narahat olmaları əvəzinə, diqqətin məlumatların istifadəsinə yönəldilməsinə imkan verir. Təşkilatlar, özlərinin qeyri-standart identifikasiya metodlarının və məlumatların əldə edilməsi sistemlərinin işlənilib hazırlanması və dəstəklənməsi əvəzinə GS1 standartlarının xeyrinə seçim etməlidirlər. Aparıcı tibb müəssisələri tədarük zəncirinin modernləşdirilməsi və öz fəaliyyətlərinin təkmilləşdirilməsi üçün artıq GS1 standartlarını tətbiq edirlər. Belə müəssisələr, artıq dünyada öz məhsullarının identifikasiya edilməsi və markalanması üçün GS1 standartlarını tətbiq etmiş və ya tətbiq edən bir çox tibbi preparatlar və tibb məhsulları istehsalçıları ilə eyni istiqamətdə işləyirlər. GS1 standartları 1970-ci ildə geniş istehlak malları sənayesində qəbul edilmişdir və xəstəxanalara tədarük edilən qeyri-tibbi malların böyük hissəsi GS1 ştrixkodları ilə işarələnmişdir. Malların, tibbi personalın və pasiyentlərin identifikasiyası üçün eyni qlobal standartların tətbiq edilməsi tibb müəssisələrinin informasiya sistemləri ilə işini asanlaşdırır. Bundan başqa, GS1 standartları aşağıdakı xüsusiyyətlərlə seçilir: • Qlobal: GS1 standartları qlobal unikal identifikasiya və IT - həllərinin hər yerdə olan uyğunluğunu təmin edir. • Etibarlı: bu gün GS1 standartlarının köməyi ilə, onların etibarlılığını əyani surətdə sübut edən gündə 6 milyardan çox əməliyyat həyata keçirilir. • İstifadəçi ilə qarşılıqlı əlaqə: GS1 standartları, həm tibb müəssisələri, həm də transmilli tədarükçüləri təmsil edən bütün dünyadan olan könüllülərin birgə işi ilə qurulur və dəstəklənir. • Genişlənmə imkanları: GS1 standartları, həm kiçik bir kənd xəstəxanasının, həm də transmilli şirkətin ehtiyaclarına cavab verir. • ISO/IEC standartları ilə uyğunluq: GS1 standartları, ISO/IEC standartlarına əsaslanır, o da öz növbəsində GS1 standartlarına istinad edir.

"Standartlaşdırılmış kodlaşdırma sisteminin olmaması bir çox müəssisələrdə tibbi personalın səhvlərinə gətirib çıxarır", — Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı (ÜST)

GS1 Standartları sayəsində qlobal avtomatik identifikasiya imkanı.

GS1 standartları sistemi, bir neçə əsas elementlər üzərində qurulmuşdur, o cümlədən: Məlumat bazasından onlara aid məlumatların alınması üçün maraqlı tərəflərin onlardan "açarlar" kimi istifadə edə bilmələri üçün istənilən obyektlərin, pasiyentin, tibb işçisinin yerləşmə yerinin fərqləndirilməsinə xidmət edən GS1 identifikasiya açarları; • İndi bəzi ölkələrdə mütləq tələb kimi tətbiq edilən və məhsulun geriye alınmasında vacib əhəmiyyətə malik olan, partiyanın nömrəsi, yararlılıq müddəti və seriya nömrəsi kimi müxtəlif əlavə məlumatların standartlaşdırılmış kodlaşdırma üsulundan ibarət olan GS1 tətbiq edilmiş identifikatorları; • GS1 ştrixkodları - GS1 - 128 xətti ştrixkodlar, GS1 DataMatrix (ikiölçülü ştrixkodlar) və s., daxil olmaqla, bu bir sıra məlumat daşıyıcılarıdır. 2011-2012-ci illər dövründə səhiyyə təşkilatlarının dünya birliyinin könüllülərindən ibarət GS1 işçi qrupu tərəfindən səhiyyə sahəsi şəraitində pasiyentlərin və tibb işçilərinin identifikasiyasının konkret tələblərinin təmin edilməsinə yönəlmiş yeni standart işlənilib hazırlanmışdır. İşlənilib hazırlanmış açar insanın (pasiyentin və ya tibb işçisinin) rolunu aydın şəkildə müəyyən etməyə və tibbi yardımın göstərilməsi prosesinin dəqiq faktını göstərməyə imkan verir. Xidmətin qlobal nömrəsi (GSRN) — bu, xidmət göstərən təşkilat (bu halda istənilən tibb müəssisəsi tərəfindən) və xidmət alan (bu halda pasiyent tərəfindən) arasında əlaqələrin identifikasiya edilməsi üçün tətbiq olunan GS1 İdentifikasiya açarıdır. Eyni identifikasiya açarı xidmətləri göstərən təşkilat və xidmətlərin icraçısı (bu halda

Azerbaijan

tibbi işçisi tərəfindən) arasında münasibətlərin, yerinə yetirilən rolun aydın şəkildə göstərilməsi üçün lakin müxtəlif tətbiq identifikatorları ilə müəyyən edilməsi üçün istifadə oluna bilər. Məlumatlar sətiri aşağıdakı elementlərdən ibarətdir:

- GS1 tətbiq edilmiş identifikatoru ondan sonra gələn məlumatlar sahəsinin dəyərini daşıyır, bunun sayəsində eyni GS1 informasiya daşıyıcısı bir çox məlumatlar sahəsinin kodlaşdırılması üçün istifadə oluna bilər;
- GS1 müəssisəsinin prefiksi Milli təşkilatlar tərəfindən GS1 şirkətlərə və istifadəçilərə təyin edilir və onlara müvafiq GSRN nömrələrinin paylaşdırılması imkanını verir;
- Xidmətin istinad nömrəsi GS1 müəssisəsinin prefiks sahibi tərəfindən konkret insana verilir;
- Kontrol rəqəmi təhlükəsizliyin əlavə zəmanəti kimi istifadə olunur, belə ki, klavişlərin təsadüfi basılması nəticəsində yaranan xətalara qarşısını alır. Pasiyentin identifikasiya edilməsi zamanı bəzi hallarda daha çox təfərrüatlara ehtiyacın olması nəzərə alınaraq, lazımi tibbi yardım hadisəsinin dəqiqləşdirilməsinə imkan verən ayrıca xidmət faktının (SRIN) nömrəsi işlənilib hazırlanmışdır. Bu halda, "AİDC" məlumat daşıyıcısında, həm pasiyentin identifikatorunun, həm də xidmət faktının eyni vaxt alınması üçün GSRN (Global Service Relation Number) və SRIN (Service Relation Instance Number) olmalıdır. Belə ki, məsələn, laboratoriya analizi üçün nümunələrin götürülməsi zamanı tibbi yardımın ayrı-ayrı hadisələri barədə məlumat əldə etmək olar. Pasiyentlərin qolbağlarından ştrixkodları oxuyan AİDC sistemləri, avtomatik olaraq GSRN və SRIN məlumatlarının alınmasına imkan verir, bu da öz növbəsində xəstəxananın informasiya sistemindən pasiyentin məlumatlarına bilavasitə çıxışını və lazımi məlumatların mübadiləsini təmin edir.

Qüvvədə olan standartlar! Cenevrənin (İsveçrə) Universitet klinikasında dərmanların yoxlanılması və pasiyentlərin identifikasiyası

Xərçəng xəstələrinin sitostatik preparatlarla müalicəsi riskinin azaldılması üçün Cenevrənin Universitet klinikasında bir sıra yeniliklər qəbul edilmişdir. Təkmilləşdirilmiş iş texnologiyasının əsas elementi kimi bütün zəruri məlumatların bilavasitə palatada avtomatik şəkildə alınması oldu, bunun üçün tibb işçiləri noutbuk və ştrixkodların skaneri ilə olan arabadan istifadə edirdilər. Preparatın yeridilməsinə başlamazdan öncə tibb işçisi, preparatın identifikasiya açarına (GS1 və ya GTIN ticarət predmetinin qlobal nömrəsinə) və kisənin seriya nömrəsinə çıxış əldə edərək, sitostatik ilə olan kisənin üzərində GS1 DataMatrix ştrixkodunu skan edir. Tibb işçisi də, həmçinin pasiyentin qolbağısı üzərindəki GSRN ştrixkodunu skan edir. Preparatlar və pasiyentlər haqqında daha etibarlı məlumatların əldə edilməsi pasiyentlərin, dərmanların və ya qəbul vaxtının düzgün müəyyən edilməməsi nəticəsində yaranan dərmanların hazırlanması və paylaşdırılması səhvlərinin qarşısının alınması və aradan qaldırılmasına kömək etmişdir.

Müqəddəs Ceyms (İrlandiya) klinikasında tam izlənilə bilmə

Dublindəki Müq. Ceyms klinikasında yerləşən qanın laxtalanmasının irsi pozuntuları üzrə Milli Mərkəz (NCHCD) qanın laxtalanmasının anadangəlmə və sonradan qazanılmış pozuntuları ilə olan pasiyentlərlə işləyir. 1980-ci ildə hemofiliya xəstələri qan məhsullarının yoluxması nəticəsində HIV və hepatit xəstəliyinə yoluxmuşdular, bununla belə onlardan bəziləri hətta

Azerbaijan

məhsulların geri alınmasından sonra belə, yalnız ona görə ki, onların pasiyentlər tərəfindən istifadəsini izləyə bilmirdilər. Müq. Ceyms klinikasındakı sistem Tam olaraq yenidən qurulmuşdur və hemofiliyanın müalicəsi üçün preparatların hər bir qablaşdırılması üçün tam izlənilə bilmə yoluna qoyulmuşdur.

Bu layihənin uğurunun açarı GS1 ştrixkodlarının bütün imkanlarından istifadə edilməsi olmuşdur. Hər bir pasiyentə unikal identifikator (GSRN), həmçinin də preparatın hər bir vahidinə (GTIN + seriya nömrəsi) və tədarük zəncirinin hər bir sahəsinə (GLN – Qlobal yerləşmə yerinin nömrəsi) verilir. Evdə sərbəst şəkildə müalicə zamanı pasiyentlər smartfon vasitəsilə ştrixkodları skan edirlər və klinikanın informasiya sisteminə qoşulurlar. Məhsulun geriə alınması halında 10 dəqiqə ərzində istənilən partiyanın 100% preparatlarının olduqları yeri müəyyən etmək və zəruri tədbirlər görmək olar.

HƏRƏKƏTƏ KEÇMƏYƏ ÇAĞIRIŞ

Klinikanın iş qaydasını yenidən nəzərdən keçirərək, İT-sistemlərini və "AİDC" - i tətbiq edərək, bütün identifikasiya və skan etmə texnologiyalarının qarşılıqlı əlaqədə olması üçün GS1 standartlarının tətbiq edilməsini özünüz üçün prioritet vəzifə edin.

Özünüzün tibb müəssisənizdə "AİDC" strategiyasını həyata keçirin. Məsələn, klinikanın bütün tədarüklər zənciri boyunca vacib tibbi malların identifikasiyası (öz istehsalı, anbarın idarə edilməsi, daxili tədarüklər) və xidmətin bilavasitə göstərilməsi zamanı pasiyentlərin və tibb işçilərinin identifikasiyasından başlanılmalı olan sahələri müəyyənləşdirin. **GS 1-in üzvü kimi qeydiyyatdan keçin.** GS1 Milli təşkilatları, onlardan bir çoxlarının tibb müəssisələri üçün üzvlük proqramlarının qüvvədə olduğu, dünyanın 110-dan çox ölkəsində mövcuddur.

Öz komandanızı yığın. Layihənin səmərəli şəkildə həyata keçirilməsinə nail olunması üçün informasiya texnologiyaları şöbəsinin mütəxəssisləri, keyfiyyət nəzarət, təhlükəsizlik və logistika, laborantlar, tibb bacıları və həkimlər də daxil olmaqla, müxtəlif şöbələrin mütəxəssislərini və ekspertləri işə cəlb etmək lazımdır. **Layihənin planını işləyib hazırlayın və həyata keçirin.** Onların məhsuldarlığının və effektivliyinin artırılması üçün layihənin komandasına mövcud prosesləri təhlil etmək və "AİDC" texnologiyalarının və identifikasiya standartlarının tətbiq edilməsi ilə onları yenidən işləmək lazımdır. Həmçinin, komanda məhz sizin tələblərinizə uyğun olan "AİDC" - in müvafiq satınalma proqramını müəyyən etməlidir. **Təcrübənizlə paylaşın.** Digər tibb müəssisələri ilə məlumat və təcrübə mübadiləsi aparın. Sizin ölkənizin GS1 Milli təşkilatı belə tətbiq etmə layihələrini həyata keçirən digər təşkilatlarla əlaqə qurmaqda sizə kömək edəcəkdir.